

МАРКАЗИ МИЛЛИИ ТЕСТИИ НАЗДИ ПРЕЗИДЕНТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

ИМТИҲОНҲОИ МАРКАЗОНИДАИ ДОХИЛШАВӢ
ДАВРИ ЯКУМ

Китобчаи ТЕСТ | 2025

Қисми А.2

Варианти

- ☒ Забони тоҷикӣ
- ☒ Математика
- ☒ География
- ☒ Забони хориҷӣ

2

Саволнома аз чор субтест иборат аст: **забони тоҷикӣ, математика, география** ва **забони хориҷӣ**. Субтестҳои **забони тоҷикӣ** ва **забони хориҷӣ** 25 саволу масъала, субтести **география** 26 саволу масъала, субтести **математика** 27 саволу масъаларо дар бар мегиранд.

Саволу масъалаҳои тест дар ду навъ таҳия шудаанд: саволу масъалаҳои пӯшида (бо интиҳоби як ҷавоби дуруст ва муайян кардани мувофиқат) ва кушода.

Дар саволу масъала бо интиҳоби як ҷавоби дуруст чор гуна (вариант)-и ҷавоб дода мешавад, ки танҳо яктояш дуруст аст.

!

Масалан, агар Шумо варианти “В”-ро ҷавоби дурусти савол интиҳоб кунед, пас онро дар варақаи ҷавобҳо ин гуна ишора намоед:

A	B	C	D
☐	☒	☐	☐

Дар саволу масъала барои муайян кардани мувофиқат ба ҳар унсури дар сутуни чап додашуда (калима, ибора, ҷумла, формула, функсия ва ғайра) аз унсурҳои сутуни рост, ки яктоаш зиёдтӣ, унсури мувофиқ интиҳоб карда мешавад.

!

Масалан, агар ба унсури “А”, ба фикри Шумо, ҷавоби мувофиқ рақами 2, ба унсури “В” рақами 4, ба унсури “С” рақами 1 ва ба унсури “D” рақами 5 бошад, дар варақаи ҷавобҳо ин гуна ишора намоед:

	1	2	3	4	5
A	☐	☒	☐	☐	☐
B	☐	☐	☐	☒	☐
C	☒	☐	☐	☐	☐
D	☐	☐	☐	☐	☒

Ҷавоби саволу масъалаи кушода адади бутуни мусбат аст, ки ҳар рақами он дар катаки алоҳидаи варақаи ҷавобҳо навишта мешавад. Воҳидҳои ченак, ба мисли кг, л, м, км², Ом, °С ва ғайра дар варақаи ҷавобҳо **навишта намешавад**.

!

Масалан, агар Шумо **268 км**-ро ҷавоби дурусти масъала ҳисоб кунед, дар варақаи ҷавобҳо танҳо ададро нависед:

2	6	8	

Барои ҷавоб додан ба саволҳо ва ҳалли масъалаҳои тест **200 дақиқа** муайян шудааст.

!

Пас аз шинос шудан бо дастур, ки маъмури имтиҳон хондааст, дар паси варақаи ҷавобҳо ҷумлаи **«Бо тартиби гузаронидани имтиҳон шинос шудам»-ро нависед** ва имзо гузоред.

Дар вақти иҷрои тест **бодикқат бошед**.

Ҷавобҳоро аввал дар китобчаи тест **ишора намоед/нависед**.

Агар дар ҷавоб ёфтани ба ягон саволу масъала душворӣ кашед, **саросема нашавед** ва **ба ҳаяҷон наомада**, ба иҷрои тест идома диҳед. Пас аз ҷавоб гуфтани ба дигар саволу масъалаҳо ба саволу масъалаи бароятон душвор **баргардед**.

ТАРТИБИ ПУР КАРДАНИ ВАРАҚАИ ҶАВОБҲО

- пеш аз ҷавоб додан ба саволҳо ва ҳалли масъалаҳо дар варақаи ҷавобҳо **рақами варианти китобчаи тести худро ишора намоед**;
- ҷавобро дар варақаи ҷавобҳо мувофиқи тартиби пур кардани варақаи ҷавобҳо, чунонки дар боло нишон дода шуд, **ишора намоед/нависед**;
- **аз ёд набароред**, ислоҳ намудани ҷавоб дар варақаи ҷавобҳо **МУМКИН НЕСТ** – ҷавоби ба тарзи дигар ишорагардида/навишташуда ва ислоҳгардида **ба назар гирифта намешавад**;
- пеш аз супоридани варақаи ҷавобҳо бори дигар **боварӣ ҳосил намоед**, ки ҷавоби ҳамаи саволу масъалаҳо дар варақаи ҷавобҳо ишора/навишта шудааст.

Варақаи ҷавобҳоро ҳатман ба маъмури имтиҳон супоред, онро аз синфхона баровардан **МУМКИН НЕСТ**.

Варақаи ҷавобҳо такроран дода намешавад.

Амалҳои зерин дар рафти имтиҳон **МАНЪ АСТ**:

- гуфтугӯ, ёрӣ додан, ҳалал расонидан ба ҳамдигар ва (ё) истифода кардан аз ёрии шахсони дигар дар иҷрои саволу масъалаҳои тест;
- иваз кардани ҷойи нишаст, китобчаҳои тест, варақаҳои ҷавобҳо ва ҳар гуна навиштаҳои ҳамдигар;
- гузоштани қайду ишораҳои ба имтиҳон дахлнадошта дар варақаи ҷавобҳо, аз ҷумла, дар ҳошияҳои он;
- аз синфхона баровардани варақаи ҷавобҳо ва китобчаи тест (китобчаи тестро танҳо пас аз супоридани варақаи ҷавобҳо ба маъмури имтиҳон бо худ баровардан мумкин аст).

Дар ҳолати вайрон кардани ин талабот мутасаддиён ҳуқуқи аз имтиҳон хориҷ кардани Шуморо доранд.

Фаромӯш накунед:

- нусхаи электронии варақаи ҷавобҳои Шумо пас аз дастрас шудани варақаҳои ҷавобҳо ба Марказ дар кабинетҳои инфиродиатон гузошта мешавад;
- ҷавобҳои дуруст (калид)-и саволу масъалаҳои тести дар имтиҳон истифодашуда **беғоҳи рӯзи имтиҳон** дар сомонаи Марказ (www.ntc.tj) нашр карда мешаванд;
- аз натиҷаи имтиҳонҳо ба Шумо рӯзи 21-уми июл хабар медиҳанд.

Ба Шумо комёбӣ меҷӯҳем!

1 Вазифаи ҳарфи *й*-ро дар калимаҳои ишорашуда муайян намоед:

Магар одамӣ набӯдӣ, ки асири дев мондӣ,

Ки фаришта раҳ надорад ба макони одамият. Саъдии Шерозӣ

- A) пасванди сифатсоз
- B) пасванди исмсоз
- C) бандаки хабарӣ
- D) бандаки феълӣ

2 Дар кадом калимаҳо бо иваз намудани садонок маънои калима тағйир меёбад?

- A) воз, гӯш
- B) суф, дур
- C) фасл, гарм
- D) вафо, сафо

3 Дар навишти кадом калимаи ҷумлаи зерин ғалат роҳ ёфтааст?

Одамӣ фузунӣ ёфт бар дигар ҷунварон ба даҳ дараҷа, ки дар тани ӯст: панҷ аз дарун ва панҷ аз берун. Унсурулмаолии Кайковус

- A) дарун
- B) берун
- C) фузунӣ
- D) ҷунварон

4 Дар ҷумлаи зерин ба ҷойи сенукта ҳаммаънои калимаи *русторо* гузоред:

Яке аз дарвозаҳои шаҳр аз Тобирон ба сӯйи ...е Расон ном боз мегардид.

С. Улуғзода

- A) ноҳия
- B) мавзеъ
- C) деҳкада
- D) шаҳрак

5 Ба ҷойи сенуктаҳо калимаҳои зидмаънои мувофиқро гузоред:

...-е, ки вафо накард, ... беҳ аз ӯ. Зарбулмасал

- A) бегона, ошно
- B) дӯст, душман
- C) нодон, доно
- D) шоҳ, гадо

6 Таъбири “*рӯй туриш кардан*” чӣ маъно дорад?

- A) ба рӯйи касе гапи саҳт гуфтан
- B) аз касе ва ё чизе рӯй гардонидан
- C) дар рӯйи худ осори норизой нишон додан
- D) ғамгин нишаста, ба рӯйи касе нанигаристан

7

Дар чумлаи зерин ба ҷойи сенукта ибораи рехтаи мувофиқро гузоред:

Оқибат ҷудой ..., дар пайи ҷустуҷӯи ту афтодам. С. Айни

- A) чоначро халос кард
- B) чонач сахтӣ кард
- C) аз чонач гузашт
- D) ба чонач расид

8

Услуби баёни матни зеринро муайян намоед:

Мо, дар зер имзокунандагон, шохидӣ медиҳем, ки намояндаи муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии номбурда 165 дона шаходатнома аз шӯбаи маориф гирифт.

- A) расмӣ-коргузорӣ
- B) публицистӣ
- C) бадеӣ
- D) илмӣ

9

Исмҳои маъниро нишон диҳед:

- A) шаршара, ғулғула
- B) қаламдон, намакдон
- C) мардигарӣ, одамгарӣ
- D) намоишгоҳ, парастигар

10

Сифати мураккабе, ки дар қолаби *исм + исм* сохта шудааст:

- A) бодрафтор
- B) борбардор
- C) барфолуд
- D) борикбин

11

Ба ҷойи сенукта дар чумлаи зерин ҷонишини мувофиқро гузоред:

Бидон ва огоҳ бош, эй писар, ки мардуми беҳунар доим бесуд бошад, чун муғелон, ки тан дораду соя надорад, на ...ро суд кунад ва на гайраро.

Унсуролмаолии Кайковус

- A) худ
- B) ҳама
- C) ҳамагон
- D) ҳеҷ кас

12

Ба ҷойи сенукта феъли замони гузаштаи ҳикоягии нақлиро гузоред:

Шавҳараширо аз дилу ҷон дӯст ... . Ҷ. Икромӣ

- A) медошт
- B) медорад
- C) дошта буд
- D) медоштааст

13 Зарфе, ки аз сифатҳои такрор сохта шудааст.

- A) зуд-зуд
- B) чор-чор
- C) сим-сим
- D) гарм-гарм

14 Ба қойи сенукта пайвандаки мувофиқро гузоред:

Саҳар пеш аз кафидани чаши рӯз ба кор мерафт ... баъди нишастани офтоб ба хона бармегашт. С. Улуғзода

- A) ва
- B) чун
- C) зеро
- D) аммо

15 Кадоме аз ин ибораҳо бо роҳи алоқии вобастагии пасояндӣ таркиб ёфтааст?

- A) ҳайкали ёдгор
- B) ба сар давидан
- C) ҳиҷолат кашидан
- D) гапро ду накардан

16 Қумлаи содаи дутаркибаро муайян намоед:

- A) Ба боғ баъди нимаи рӯз баргаштам. С. Улуғзода
- B) Баъд мо боз таноби роҳи дурро кашидем. С. Улуғзода
- C) Ёро назди он донишманд бурданд. Аз “Достонҳои Шохнома”
- D) Ҳавои софу беғуборашро шамидааст. К. Мирзоев

17 Кадом аъзои қумла чида шудааст?

Офтоб аз наси лахта-лахта абрҳои сафед гоҳ рух менамуду гоҳ пинҳон мешуд.
Б. Фирӯз

- A) ҳабар
- B) мубтадо
- C) пурунанда
- D) муайянқунанда

18 Ба қойи сенукта муайянқунандаи мувофиқи қумларо гузоред:

Шоирони ...аи ёро устод ва султони шоирон номидаанд.

- A) оянда
- B) ҳамсафар
- C) ҳамаср
- D) гузашта

- 19 **Хели чумлаи пайравро муайян кунед:**
Ҳар ки меҳмонро киromӣ мекунад, кӯшише дар некномӣ мекунад.
- A) чумлаи пайрави муайянкунанда
B) чумлаи пайрави пуркунанда
C) чумлаи пайрави мубтадо
D) чумлаи пайрави хабар

- 20 **Унвони фахрии Носири Хусрав.**
- A) Шайхурраис
B) Маликушшуаро
C) Мафхари Эрон
D) Ҳуччати Хуросон

- 21 **Ҳаммаъноҳи калимаҳои ишорашударо муайян кунед:**
- A) Мардумозореро ҳикоят кунанд, ки санге бар сари солеҳе зад. Саъдии Шерозӣ
B) Эътимодаш буд аз рӯи киёс, Хона натвон кард дар кӯи киёс.
C) Мо якбора маъюс шуда мондем. С. Улуғзода
D) Ҳамоно ғарази вай он буд, то ман бидонам, ки ӯ шогирди Абуалӣ Синост. Носири Хисрав
- 1) навмедшуда, руҳафтода, дилшикаста
2) ғурбат, дурӣ аз ватан
3) боварӣ, итминон
4) накукор, хайрандеш
5) қасд, мақсад, матлаб, мурод

- 22 **Ба чойи нуқтаҳои калимаҳои тақлидии мувофиқро гузоред:**
- A) Аз дур ... садои пой шунида мешуд.
B) Аз тарафи бозори хиёбон ... овози доира меомад.
C) Зарраҳои вай ... чило медоданд.
D) Дар берун ханӯз ... борон меборид.
- 1) шитир-шитир
2) даранг-даранг
3) шалап-шалап
4) ялт-ялт
5) ғув-ғув

- 23 **Чӣ гуна муносибат доштани ҳиссаҳои чумлаҳои мураккаби пайвастро муайян намоед:**
- A) Ё нури чашмони вай намонда буд, ё торикӣ ғализтар шуда буд. Қ. Иқромӣ
B) Ман аз ҷо хеста ба зери хурма рафтам, лекин кадам ба хурма нарасид. С. Айнӣ
C) Биёбони васеъ монанди шаби торик буд ва касе чизе дида наметавонист. С. Айнӣ
D) Ятим берун баромада истод ва баъд аз чанд дақиқа як посбон омада ўро гирифта ба сағера-хона бурд. С. Айнӣ
- 1) муносибати ҳамзамонӣ
2) муносибати пайихамзамонӣ
3) муносибати хилофӣ
4) муносибати сабабу натиҷа
5) муносибати ҷудой

Таҳлили ситаксисӣ. Аъзоҳои ҷумларо муайян намоед:

А) канда намешуд

В) омадурафт

С) одамон

D) җаһӯз

1) ХОЛ

2) хабар

3) мубтадо

4) пуркунанда

5) муайянкунда

Маънои байтҳои зеринро муайян кунед:

А) Чаҳонро хуррамӣ аз деҳқон аст,

Аз ӯ гаҳ заръ, гоҳе бӯстон аст.

Носири Хусрав

В) Ба ҳангоми барноию кӯдакӣ,

Ба дониш тавон ёфтан зиракӣ.

Абушакури Балхӣ

С) Мәпиндор, эй дар хазон кишта чав,

Ки гандум ситонй ба вақти дарав.

Саъдии Шерозӣ

D) Дар ҷавонӣ саъй кун, гар беҳалал

ХОҲЌ амал,

Мева бенуқсон бувад, чун аз

дарахти навбар аст.

Абдуррахмони Ҷомӣ

1) Илм омӯхтан дар хурдсолӣ инсонро бештар инкишоф медиҳад.

2) Бо дигарон чӣ гуна ки муносибат кунӣ, бо ту низ ҳамон гуна рафтор хоҳанд кард.

3) Ободии дунё аз кишоварз аст, зеро кишту кор ва боғу гулзор маҳсули дастӣ ӯст.

**4) Инсон дар ҷавонӣ ба воситаи до-
нишомӯзӣ кори хуб карда мета-
вонад.**

5) Ҳар коре, ки дар ҷавонӣ иҷро мешавад, самараи бештар ва сифати беҳтар дорад.

Лутфан, ба варакаи ҷавобҳо гузаронидани ҷавобҳоятонро фаромӯш накунед. Пур кардани варакаи ҷавобҳо ҳатмӣ аст.

1 Ҳисоб кунед:

$$5,8 + 34 \cdot \frac{1}{2}.$$

- A) 7,5
- B) 22,8
- C) 75
- D) 40,3

2 Ҳисоб кунед:

$$\frac{\sqrt{125} + \sqrt{20}}{\sqrt{5}}.$$

- A) $7\sqrt{5}$
- B) 29
- C) 7
- D) $\sqrt{29}$

3 Соҳаи қиматҳои функсияи ирритсионалии $y = \sqrt{ax + b}$.

- A) маҷмуи ҳамаи ададҳои ҳақиқии $y \geq 0$
- B) маҷмуи ҳамаи ададҳои ҳақиқӣ
- C) маҷмуи ҳамаи ададҳои бутун
- D) маҷмуи ҳамаи ададҳои натуралӣ

Ҷой барои сиёҳнавис

4 Решаи муодиларо ёбед:

$$\frac{x^2 - 25}{x} - \frac{5 + 2x}{2} = 0.$$

- A) 5
- B) -2,5
- C) 50
- D) -10

5 Аз анборе, ки дар он 4,5 т картошка захира гардида буд, ба мағозаи якум 1 825 кг ва ба мағозаи дуюм 1 235 кг камтар картошка фиристода шуд. Дар анбор чанд килограмм картошка боқӣ монд?

- A) 2 470
- B) 1 325
- C) 2 085
- D) 1 225

6 Дар синфи мо 18 нафар хондани асарҳои фантастикӣ ва 16 нафар хондани асарҳои дедективиро дӯст медорад. 7 нафар хондани ҳам асари фантастикӣ ва ҳам асари дедективиро дӯст медорад. 4 нафар умуман китобхониро наменвисандад. Дар синфи мо чанд нафар хонанда таҳсил мекунад?

- A) 38
- B) 34
- C) 27
- D) 31

Чой барои сиёҳнавис

7

Мизоч меҳоҳад автомобилро барои як шабонарӯз ба иҷора гирад, ки бо он ҳамагӣ 150 км роҳро тай кунад. Дар чадвал нархи иҷораи се автомобил оварда шудааст. Ғайр аз ин, мизоч бояд маблағи сӯзишвориро низ пардохт намояд. Агар мизоч хароҷоти камтарини иҷораро интихоб кунад, ӯ чанд сомонӣ харч хоҳад кард?

Автомобил	Сӯзишворӣ	Нархи 1 литр	Сарфи сӯзишворӣ дар 100 км	Маблағи иҷора
A	Бензин	9 сомонӣ	12 л	150 сомонӣ
B	Газ	7 сомонӣ	14 л	140 сомонӣ
C	Солярка	10 сомонӣ	16 л	130 сомонӣ

- A) 287
- B) 146
- C) 290
- D) 238

8

Қимати хурдтарини натуралии a -ро ёбед, ки барои он касри $\frac{a}{3}$ аз касри $\frac{a+1}{4}$ калон аст.

- A) 4
- B) 3
- C) 5
- D) 2

9

Қимати ифодаро ёбед: $\sin 750^\circ$.

- A) $\frac{\sqrt{3}}{2}$
- B) $\frac{\sqrt{2}}{2}$
- C) $\frac{1}{2}$
- D) 1

Ҷой барои сиёҳнавис

10 Дар кадом ҷавоб ҳангоми $k \in Z$ ҳамаи решаҳои муодилаи $\operatorname{tg} x = 1$ дода шудааст?

A) $x = \frac{\pi}{4} + 2\pi k$

B) $x = \frac{\pi k}{4}$

C) $x = \pm \frac{\pi k}{4}$

D) $x = \frac{\pi}{4} + \pi k$

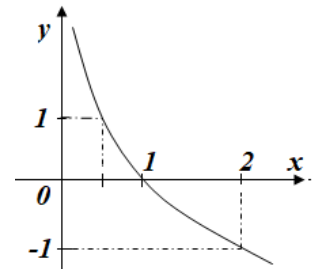
11 Дар расм графики функсияи $y = \log_a^x$ тасвир шудааст. Қимати a -ро ёбед.

A) 1

B) 0,5

C) -1

D) 2

12 Абсиссаи нуқтаи буриши хатҳои ростии $x - y = 1$ ва $3x + 2y = 23$ -ро ёбед.

A) 6

B) 4

C) 5

D) 1

Ҷой барои сиёҳнавис

13 **Функцияи**

$$f(x) = b \sin 2x \text{ ва } f' \left(\frac{\pi}{6} \right) = 15$$

дода шудааст. Қимати b -ро ёбед.

- A) 15
- B) 30
- C) 10
- D) 5

14 Ба графики функцияи $f(x) = 4x^2 + 8x - 1$ расанда гузаронида шудааст, ки ба тири абсисса параллел аст. Ординатаи нуқтаи расишро ёбед.

- A) 11
- B) -1
- C) 1
- D) -5

15 Хосияти дурусти параллелограммро муайян кунед.

- A) Ҳар параллелограмме, ки диагоналҳояш баробаранд, ромб аст.
- B) Ду тарафи параллелограмм баробар ва перпендикуляранд.
- C) Диагоналҳои параллелограмм дар нуқтаи буриш ба ду қисми баробар чудо мешаванд.
- D) Ҳамаи кунҷҳои параллелограмм баробаранд.

16 Яке аз тарафҳои росткунча 8 дм ва диагоналаш назар ба ин тараф 1,25 маротиба дарозтар аст. Масоҳати росткунчаро ёбед.

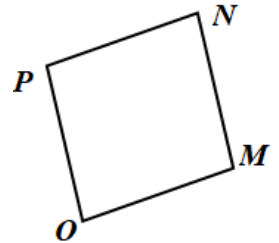
- A) 10 дм²
- B) 48 дм²
- C) 36 дм²
- D) 24 дм²

Чой барои сиёҳнавис

17

Масоҳати ромби $OMNP$ ба $288\sqrt{3}$ дм² баробар буда, яке аз кунҷҳои ба 60° баробар аст. Дарозии тарафи ромбро ёбед.

- A) 36 дм
- B) 24 дм
- C) $12\sqrt{3}$ дм
- D) 12 дм

18

Масофаи байни нуқтаҳои $A(-1; 5)$ ва $B(-1; -14)$ -ро ёбед.

- A) 18
- B) 20
- C) 19
- D) 17

19

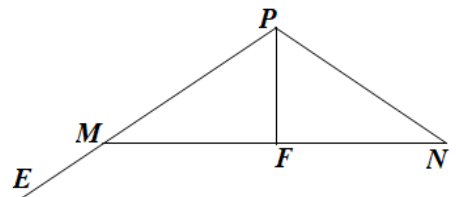
Мувофиқати ифода ва қимати онро муайян кунед:

A) $4lg^2 10$	1) 1
B) $\sqrt[6]{8} \cdot \sqrt{2}$	2) 8
C) $25^{0,7} \cdot 5^{-1,4}$	3) 3
D) $\sqrt{3}tg60^\circ$	4) 2
	5) 4

20

Дар расм секунҷаи баробарпахлуи MNP дода шудааст: $\angle PMF = 40^\circ$ ва PF биссектриса аст. Мувофиқати кунҷ ва бузургии онро муайян кунед:

A) $\angle PNF$	1) 140°
B) $\angle MPF$	2) 90°
C) $\angle PFM$	3) 40°
D) $\angle FME$	4) 50°
	5) 100°

Ҷой барои сиёҳнавис

21 Қимати ифодаро ҳисоб кунед:

$$\frac{6\log_2 18}{\log_{32} 2} - \frac{5\log_2 9}{\log_{64} 2}.$$

Ҷавоб:

22 Муодиларо ҳал кунед. Агар муодила якчанд реша дошта бошад, дар ҷавоб суммаи решаҳоро нависед:

$$(5^{\sqrt{x-3}} - 125)(x - 2) = 0.$$

Ҷавоб:

23 Харидор мизро бо тахфифи 20% ва курсиро бо тахфифи 40% харида, барои ҳар ду харид ҳамагӣ 918 сомонӣ харч кард, ки аз нархи аввалаи умумии онҳо 32% камтар аст. Нархи аввалаи мизро ёбед.

Ҷавоб:

24 Нобаробарии $|x - 4, 2| < 8$ -ро чанд адади бутун қаноат мекунад?

Ҷавоб:

Ҷой барои сиёҳнавис

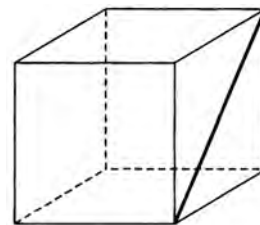
25 Бо тартиби додашуда пайдарпайии $343; 49; x; \dots$, прогрессияи геометрӣ мебошад. Қимати x -ро ёбед.

Ҷавоб:

26 Периметри хурдтарини буриши тирии силиндреро ёбед, ки ҳаҷми он ба 8π баробар аст.

Ҷавоб:

27 Масоҳати сатҳи пурраи куб ба 432 дм^2 баробар аст. Дарозии диагонали рӯяи кубро ёбед.

Ҷавоб:

Лутфан, ба варақаи ҷавобҳо гузаронидани ҷавобҳоятонро фаромӯш накунад. Пур кардани варақаи ҷавобҳо ҳатмӣ аст.

Ҷой барои сиёҳнавис

1 Масофаи як сантиметри харита ба 5 км дар маҳал баробар аст. Миқёси ададии харитаро муайян кунед.

- A) 1:500
- B) 1:5 000
- C) 1:500 000
- D) 1:5 000 000

2 Азимути 45° ба кадом самт мувофиқ меояд?

- A) шимолу ғарб
- B) шимолу шарқ
- C) ҷанубу шарқ
- D) ҷанубу ғарб

3 Сайёҳе, ки ноҳияҳои дохилии Африқоро таҳқиқ намудааст.

- A) Давид Ливингстон
- B) Христофор Колумб
- C) Фернан Магеллан
- D) Васко да Гама

4 Шаршараи аз ҳама баландтарин.

- A) Виктория
- B) Йосемит
- C) Игуасу
- D) Ниагара

5 Кадом ҷараёни сарди уқёнусӣ аз қисмати ҷанубу шарқии Амрикои Ҷанубӣ мегузарад?

- A) ҷараёни Перу
- B) ҷараёни Канар
- C) ҷараёни Бенгал
- D) ҷараёни Фолкленд

6 Кадом дарё ба уқёнуси Яхбастаи Шимолӣ мерезад?

- A) Амур
- B) Меконг
- C) Волга
- D) Об

7

Кадам кӯл аз ҷиҳати масоҳат мақоми якумро ишғол менамояд?

- A) Гурон
- B) Ладога
- C) Чад
- D) Балхаш

8

Хатти сарҳади Тоҷикистон бо Қирғизистон тавассути кадом қаторкӯҳ мегузарад?

- A) Пасиолой
- B) Қаротегин
- C) Дарвоз
- D) Боботоғ

9

Кандании ғойданоке, ки аз кони Миёнаду истихроҷ мешавад.

- A) нукра
- B) тилло
- C) намаксанг
- D) ангишт

10

Калонтарин ноҳияи маъмурии Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон аз рӯйи шумораи аҳоли.

- A) Рӯшон
- B) Шуғнон
- C) Мурғоб
- D) Дарвоз

11

Соҳаи асосии растанипарварии вилояти Хатлонро муайян кунед.

- A) картошкапарварӣ
- B) анҷибарпарварӣ
- C) пахтакорӣ
- D) тамоқупарварӣ

12

Дар кадом ноҳияи иқтисодии Тоҷикистон соҳаҳои мошинсозӣ ва металлургияи ранга бештар рушд кардаанд?

- A) Рашт
- B) Ҳисор
- C) Вахш
- D) Кӯлоб

13

Дар кадом шаҳри Тоҷикистон фурудгоҳи байналмилалӣ сохта шудааст?

- A) Турсунзода
- B) Истаравшан
- C) Бохтар
- D) Норақ

---

14 **Забони давлатӣ дар Канада.**

- A) фаронсавӣ
- B) португалӣ
- C) испанӣ
- D) олмонӣ

---

15 **Кадам мамлакат ба қатори бузургтарин истеҳсолкунандагони нахи пахта дохил мешавад?**

- A) Ҳиндустон
- B) Канада
- C) Норвегия
- D) Чили

---

16 **Дар кадом шаҳр миқдори боришоти миёнаи солона аз ҳама бештар аст?**

- A) Ар-Риёз
- B) Триполи
- C) Ашқобод
- D) Чакарта

---

17 **Нимҷазирае, ки шаҳри Афина дар он ҷойгир аст.**

- A) Апеннин
- B) Пиреней
- C) Кола
- D) Балкан

---

18 **Мамлакате, ки неругоҳи барқи обии Гранд-Кули дар ҳудуди он сохта шудааст?**

- A) Бразилия
- B) Канада
- C) ИМА
- D) Венесуэла

---

19 **Давлати узви Ташкилоти Давлатҳои Содиркунандаи Нафт (ОПЕК).**

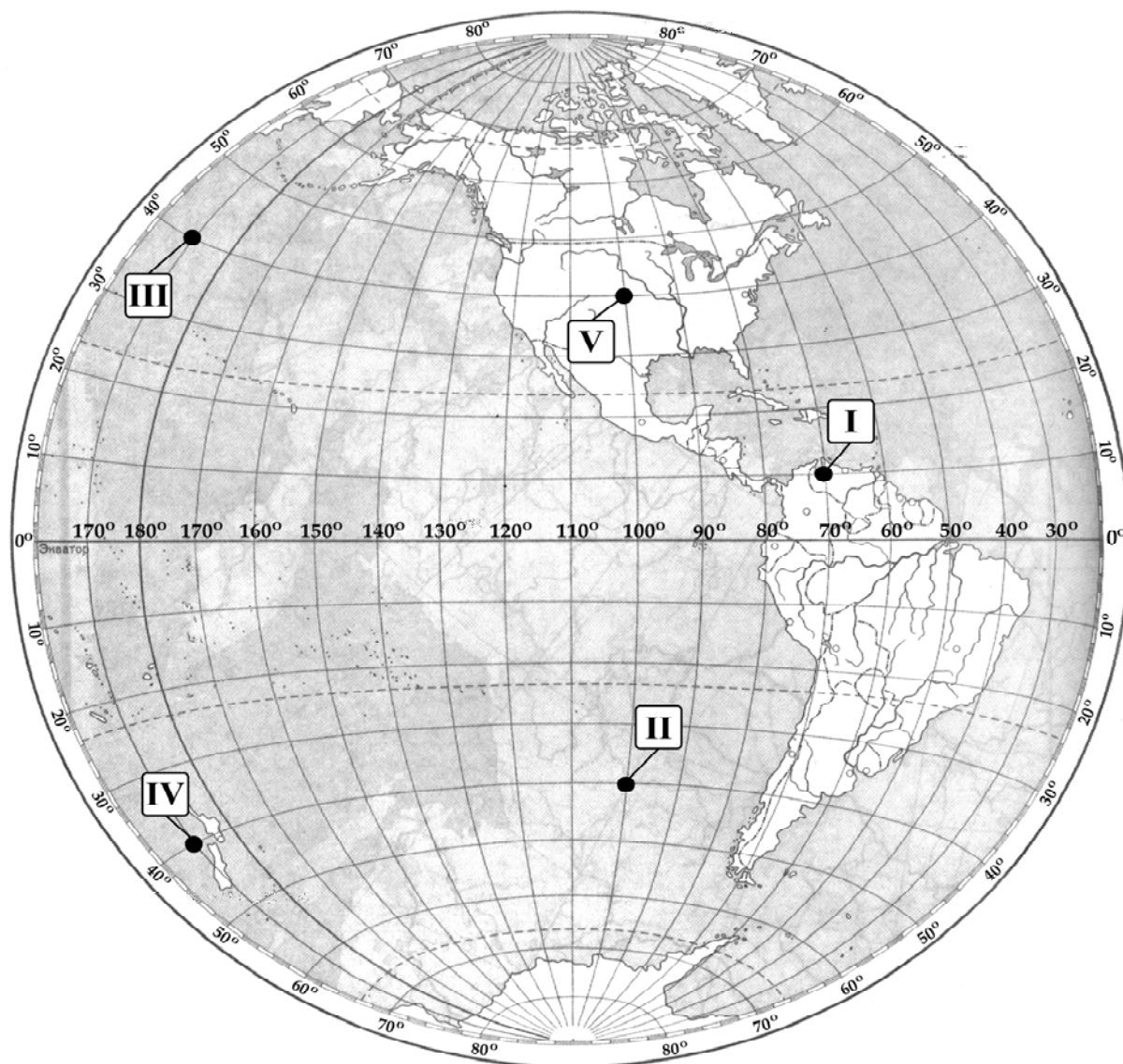
- A) Эрон
- B) Туркменистон
- C) Озарбойҷон
- D) Чопон

---

20 **Соҳти сиёсӣ-маъмурии кадом мамлакат федеративӣ аст?**

- A) Боливия
- B) Полша
- C) Бразилия
- D) Мавритания

Мувофиқати координатаҳои географӣ ва рақамро, ки онҳо дар харита бо он ишора шудаанд, муайян намоед:

A) 40° а. ҷ. ва 170° т. ш.

1) V

B) 40° а. ҷ. ва 100° т. ғ.

2) II

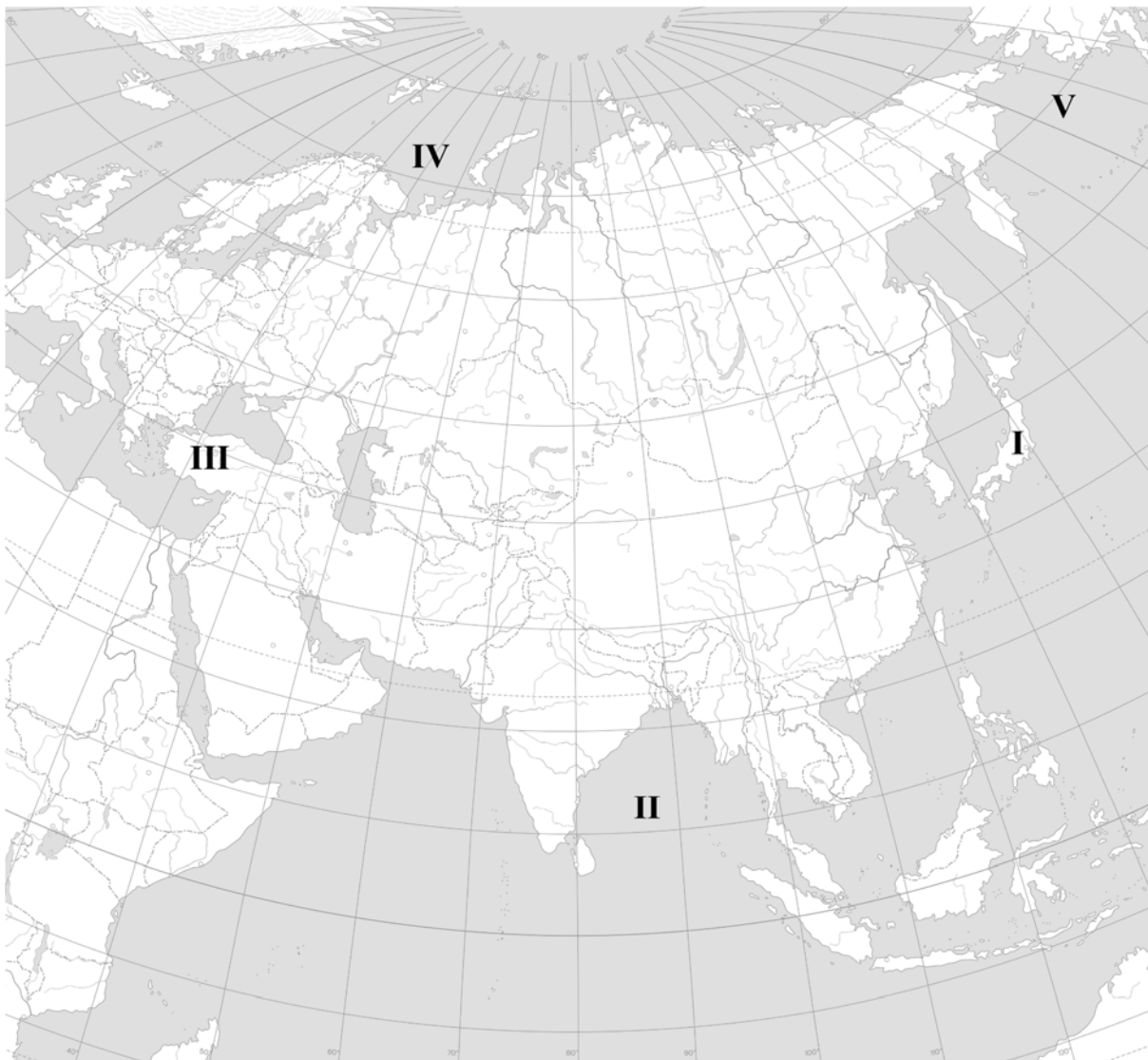
C) 40° а. ш. ва 170° т. ш.

3) I

D) 40° а. ш. ва 100° т. ғ.

4) IV

5) III

A) ҷазираи Хонсю

1) V

B) нимҷазираи Осиёи Хурд

2) III

C) баҳри Беринг

3) IV

D) халиҷи Бангола

4) I

5) II

A) Италия

1) V

B) Фаронса

2) II

C) Полша

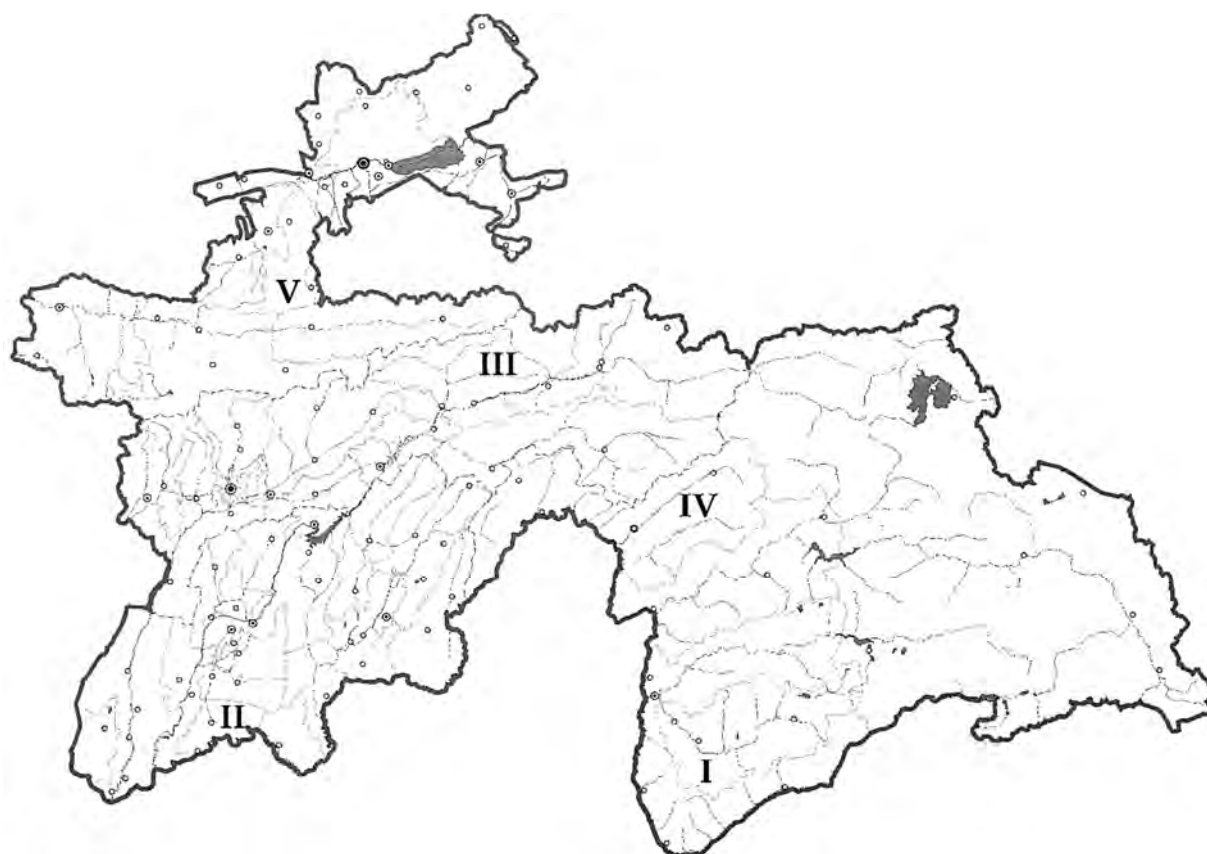
3) I

D) Белорус

4) III

5) IV

Мувофиқати ноҳия ва рақамро, ки ин ноҳия дар харита бо он ишора шудааст, муайян намоед:

A) Деваштич

B) Ҷайхун

C) Ванҷ

D) Рашт

1) V

2) I

3) IV

4) II

5) III

Агар дар давоми як шабонарӯз ҳарорати пасттарин -2°C ва баландтарин $+11^{\circ}\text{C}$ ба қайд гирифта шавад, амплитудайи шабонарӯзӣ ба чанд дараҷа баробар мешавад?

Ҷавоб:

Агар баландии мутлақи теппа 795 м ва хатти уфуқӣ дар доманааш 178 м бошад, баландии нисбии он ба чанд метр баробар аст?

Ҷавоб:

Лутфан, ба варақаи ҷавобҳо гузаронидани ҷавобҳоятонро фаромӯш накунед. Пур кардани варақаи ҷавобҳо ҳатмӣ аст.

Read the text and choose the right answer 1-8.

New Recyclable Plastic

People make plastic products by mixing the plastic with additives. The additives make it difficult to recycle the plastic. To recycle plastic things, people grind them up first, but this new material is not easy to use again.

A laboratory in California made a new type of plastic to deal with this problem. When scientists put the new plastic in a high-acid solution, the plastic and the additives break apart. People can then easily reuse the plastic.

The scientists hope that this new plastic will help the planet and that there will be less plastic.

1 The makers of plastic mix the plastic with ...

- A) toxic substance
- B) extra ingredient
- C) carbonic acid
- D) recyclable thing

2 Recycling plastic with additives is very ... process.

- A) systematic
- B) automatic
- C) symptomatic
- D) problematic

3 To recycle plastic things, people ... them up first.

- A) start
- B) check
- C) chop
- D) pick

4 ... from recycling plastic is not easy to use again.

- A) Plastic
- B) Additive
- C) Acid
- D) Material

5 American scientists change the chemical composition of the plastic to ... it.

- A) break
- B) invent
- C) reuse
- D) produce

6 The ... hope that the new plastic will help the planet.

- A) producers
- B) laboratorians
- C) makers
- D) experts

---

7 Reusing plastic products will stop plastic ...

- A) production
- B) protection
- C) solution
- D) pollution

---

8 The story is about a ...

- A) useful invention
- B) new protection
- C) plastic pollution
- D) bad production

Read the text and choose the right answer 9-16.

A Visit to the Wildlife Park

Last weekend, Sarah and 9 cousin 10 to a wildlife park. They saw many fascinating creatures, 11 large grey mammals with long trunks and tall animals 12 spotted coats. Sarah was amazed by 13 enormous wild cats that moved 14. Her cousin enjoyed watching clever primates swing between trees. Before leaving, they attended a bird show 15 colorful parrots performed tricks. It was an unforgettable 16.

9	A) hers	B) herself	C) she	D) her
10	A) goes	B) go	C) gone	D) went
11	A) including	B) includes	C) included	D) include
12	A) to	B) with	C) on	D) in
13	A) an	B) -	C) a	D) the
14	A) graceful	B) gracefully	C) grace	D) gracefulness
15	A) who	B) why	C) what	D) where
16	A) creatures	B) cats	C) trees	D) experience

---

17 What would you do if you ... me?

- A) are
- B) would be
- C) were
- D) had been

---

18 They must ... very satisfied after being graded highly.

- A) to feel
- B) feel
- C) be feeling
- D) felt

---

19 We are improving our English because we ... new words every day.

- A) draw
- B) walk
- C) learn
- D) sleep

---

20 She is a very nice person. You ... meet her.

- A) must
- B) could to
- C) have
- D) are able

---

21 Match the words in Column A with the definitions in Column B.

Column A

Column B

A) water	1) the liquid that descends from clouds as rains, forms streams, lakes, seas
B) steam	2) a gas that forms when water boils
C) ice	3) the upper layer of earth
D) soil	4) frozen water
	5) a living organism

---

22 Match the words in Column A with the synonyms in Column B.

Column A

Column B

A) tradition	1) endpoint
B) nation	2) custom
C) definition	3) population
D) destination	4) mixture
	5) explanation

---

23 Match the words in Column A with the definitions in Column B.

Column A

Column B

A) snowfall	1) a storm with heavy rain.
B) barometer	2) an instrument for measuring atmospheric pressure.
C) rainstorm	3) an amount of snow that falls in a particular period of time.
D) weatherman	4) a line of different colors in the sky.
	5) a person who reports and forecast the weather.

---

24 Match the words in Column A with their antonyms in Column B.

Column A

Column B

A) attack	1) ugly
B) beautiful	2) end
C) begin	3) honest
D) brave	4) cowardly
	5) defend

---

25 Match the sentences in Column A with their continuations in Column B.

Column A

Column B

A) You can still enjoy	1) when they get older.
B) Mary joined the national basketball team	2) whether you are young or old.
C) Some people change their eating habits	3) we went out for a walk.
D) As the weather was fine,	4) he felt too tired.
	5) since she was 21.

Lesen Sie bitte den Text. Wählen Sie danach die richtige Antwort aus 1-8.

Das oder die Nutella?

Der, die, das

Seit vier Jahren lerne ich Deutsch und jeden Tag lerne ich etwas Neues dazu. Zum Beispiel sind die Artikel – der, die, das - wie Drillinge für mich, die ich leicht verwechseln kann. Selbst Deutsche wissen manchmal nicht genau, welcher Artikel der richtige ist. Einmal saß ich mit zwei Mädchen am Frühstückstisch. Da sagt eines zu mir: „Kannst du mir bitte das Nutella geben?“ Das andere Mädchen korrigierte: „Es heißt die Nutella, nicht das Nutella!“ Die meisten Deutschen nutzen die weibliche Form für die Schokocreme – die Nutella. Eine verbindliche Regel gibt es nicht, weil Nutella als Eigennamen nicht im Rechtschreibwörterbuch Duden steht.

(„Vitamin.de“ Nr. 86 Herbst 2020, Marwa-Al-Towaie.)

1 Seit ... Jahren lernt Marwa Deutsch.

- A) 1
- B) 4
- C) 2
- D) 3

2 ... lernt Marwa etwas Neues.

- A) Wöchentlich
- B) Jährlich
- C) Monatlich
- D) Täglich

3 Marwa kann ... leicht verwechseln.

- A) die deutsche Schokocreme
- B) die Familiennamen
- C) die deutschen Artikel
- D) das Rechtschreibwörterbuch

4 Selbst Deutsche wissen ... nicht genau, welcher Artikel der richtige ist.

- A) immer
- B) häufig
- C) stets
- D) ab und zu

5 Einmal saß Marwa ... am Frühstückstisch.

- A) einsam
- B) allein
- C) nicht allein
- D) ganz allein

6 Kannst du mir bitte ... geben?

- A) das Lehrbuch
- B) den Artikel
- C) das Wörterbuch
- D) die Schokocreme

---

7 Es gibt .... Rechtschreibregel.

- A) eine feste
- B) eine kleine
- C) eine klare
- D) keine definitive

---

8 Worum geht es in diesem Text?

- A) um die deutschen grammatikalischen Artikel
- B) um das Tadschikischlernen an der Universität
- C) um die deutschen Lehrbücher
- D) um die Frühstückskarten in Deutschland

Lesen Sie bitte den Text. Wählen Sie danach die richtige Antwort aus 9-16.

Das Geschenk

Ein alter Mann saß in einem Bus. In __9__ Arm hielt er einen wundervollen Blumenstrauß.

Ein __10__ Mädchen konnte ihren Blick nicht von der Blumenpracht lassen. Immer wieder schaute es zu __11__ bunten Blüten und lächelte schüchtern.

Kurz vor der nächsten Haltestelle stand der Mann auf und ging __12__ dem Mädchen. Er reichte ihm den __13__ und sagte: „Ich habe gesehen, dass du diese Blumen liebst. Sie sind eigentlich für meine Frau. Aber ich denke, meine Frau würde gerne, dass __14__ sie bekommst. Ich __15__ jetzt zu ihr und erzähle ihr, dass ich dir die Blumen geschenkt habe.“

Das Mädchen nahm den Strauß mit __16__ nun strahlenden Lächeln.

Als der alte Mann ausstieg, sah es ihm noch nach. Er verschwand durch ein Tor, welches zu einem kleinen Friedhof gehörte.

9	A) seines	B) seiner	C) seine	D) seinem
10	A) jungen	B) junge	C) junger	D) junges
11	A) den	B) dem	C) das	D) des
12	A) zum	B) zu	C) beim	D) zur
13	A) Straußes	B) Sträube	C) Straube	D) Strauß
14	A) er	B) du	C) ich	D) wir
15	A) geht	B) gehst	C) gehen	D) gehe
16	A) einer	B) eine	C) eines	D) einem

---

17 Er hat sich ... seiner Freundin vertragen.

- A) beim
- B) ans
- C) mit
- D) zum

---

18 Warum ... du nicht mit dem Bus?

- A) fahren
- B) fährst
- C) fährt
- D) fahren

19 ... ist jemand, der sich mit Geschichte beschäftigt.

- A) Ein Automechaniker
- B) Ein Briefträger
- C) Ein Geschichtsforscher
- D) Ein Bauer

20 Übermorgen ... wir uns von Frau Franke verabschieden.

- A) müssen
- B) muss
- C) müsst
- D) musst

21 Was passt? Ordnen Sie bitte zu.

A) Fahrer	1) Person, die ein Fahrzeug fährt
B) Journalist	2) jemand, der bei der Zeitung arbeitet
C) Tierärztin	3) jemand, der beruflich ein Handwerk betreibt
D) Handwerker	4) Ärztin für Tiere; Veterinärin
	5) Person, die beruflich Pflanzen züchtet

22 Was passt? Finden Sie Wörter mit ähnlicher oder gleicher Bedeutung.

A) achtlos	1) zeitweise
B) achtsam	2) unaufmerksam
C) andauernd	3) aufmerksam
D) manchmal	4) fleißig
	5) immer

23 Was passt? Ordnen Sie bitte zu.

A) Der wievielte ist heute?	1) Um 8 Uhr kommt der Lehrer und die Stunde beginnt.
B) Was für ein Fach habt ihr heute?	2) Heute haben wir Deutsch.
C) Um wie viel Uhr fängt die Stunde an?	3) Heute ist Freitag, der 7. September 2025.
D) Wie lange dauert die Deutschstunde?	4) Die Deutschlehrerin ist sehr nett.
	5) Die Stunde dauert 60 Minuten.

24 Was passt? Ordnen Sie bitte zu.

A) 7:15 Uhr	1) Es ist fünf (Minuten) vor halb acht.
B) 7:25 Uhr	2) Es ist fünf (Minuten) vor acht.
C) 7:55 Uhr	3) Es ist Viertel vor sieben.
D) 7:45 Uhr	4) Es ist Viertel vor acht.
	5) Es ist Viertel nach sieben.

25 Was passt? Ordnen Sie bitte zu.

A) Wir wandern gern in den Bergen.	1) Sie wurde 70.
B) Ich backe gern Brot.	2) Das Bergwandern ist gesund.
C) Meine Oma hatte letzte Woche Geburtstag.	3) Er wird 80.
D) Mein Opa hat nächste Woche Geburtstag.	4) Das Rauchen ist verboten!
	5) Das Brotbacken macht mir Spaß.

Lisez le texte et choisissez une bonne réponse 1-8.

Ursus et Homo

Ursus et Homo sont des grands amis. Ursus est un homme, Homo est un loup.

Ursus et Homo habitent une roulotte qu'ils traînent eux-mêmes. Ils vont de pays en pays, de ville en ville. Ils sont ainsi devenus vieux ensemble.

Quand la roulotte s'arrête dans quelque ville et qu'il y a du public, Ursus et Homo font des trucs. Ils gagnent leur vie. Ursus travaille dans son cirque et il est aussi médecin. Il sait beaucoup. Il mange peu et pas souvent. Il mange des pommes de terre.

La roulotte n'est pas très grande. Ursus a aussi quelques instruments de musique.

Ursus a cinquante ou soixante ans. Il n'est pas grand, mais il est long. Ursus a trouvé Homo dans une forêt. Homo est assez grand pour un loup. Il est très fort.

1 Qui est Ursus ?

- A) Il est un enfant.
- B) Il est un homme.
- C) Il est un animal domestique.
- D) Il est un animal sauvage.

2 Homo est ... .

- A) un enfant
- B) un animal domestique
- C) un homme
- D) un animal sauvage

3 Le logement d'Ursus et d'Homo est ... .

- A) une maison
- B) une gorge
- C) une roulotte
- D) une cabane

4 Que font-ils toujours ?

- A) Ils se reposent toujours.
- B) Ils mangent toujours.
- C) Ils ne font rien.
- D) Ils voyagent toujours.

5 Pour gagner leur vie Ursus et Homo ... .

- A) travaillent dans la forêt
- B) travaillent dans une ville
- C) font des trucs en publique
- D) habitent une roulotte

6 Ursus a ... dont il y travaille.

- A) un pays
- B) une ville
- C) sa maison
- D) son cirque

---

7 Ursus est aussi ... .

- A) méchant
- B) jeune
- C) musicien
- D) docteur

---

8 De qui ou de quoi s'agit-il dans ce texte ?

- A) D'un homme et son loup.
- B) D'une roulotte.
- C) D'un loup.
- D) D'une grande ville.

Lisez le texte et choisissez une bonne réponse 9-16.

Tadjikistan

Le Tadjikistan s'est formé 9 la République Soviétique Socialiste le 14 octobre 1929. Il 10 au sud-est de l'Asie Centrale. Les montagnes occupent la 11 partie de territoire. C'est pourquoi on le nomme «Le toit du monde». Le Tadjikistan est limité par les républiques voisines: l'Ouzbékistan au Nord-Ouest, la Kirguizie au Nord, et au Sud passe les frontières 12 l'Afghanistan. La Chine est au Sud-Est du Tadjikistan. La capitale de Tadjikistan est Douchanbé.

Avant la révolution le Tadjikistan n'13 ni écoles secondaires, ni écoles supérieures. L'industrie n'existait presque pas mais après 14 grande révolution le Tadjikistan s'est complètement transformé.

Le Tadjikistan et l'Ouzbékistan étaient les 15 producteurs du coton en Asie Centrale. Le climat du Tadjikistan 16 favorable à la culture du coton, du riz et celle du tabac. On y cultive aussi le blé, la vigne, les fruits et les légumes.

9	A) quand	B) que	C) pour	D) comme
10	A) trouvent	B) se trouvent	C) trouve	D) se trouve
11	A) grande	B) grand	C) grandes	D) grands
12	A) pour	B) avec	C) sur	D) de
13	A) avais	B) aviez	C) avaient	D) avait
14	A) les	B) la	C) le	D) l'
15	A) principal	B) principale	C) principales	D) principaux
16	A) sont	B) a	C) ont	D) est

---

17 Le soleil brillait. Il ... beau.

- A) fais
- B) font
- C) faisait
- D) faisais

---

18 Les jeunes filles vont passer ... examen d'entrée.

- A) son
- B) leur
- C) leurs
- D) ses

---

19 Notre chemin était ....

- A) longue
- B) longs
- C) long
- D) longues

---

20 J'aime ... la musique.

- A) écouter
- B) écouté
- C) écoutes
- D) écoute

---

21 Associez les éléments de deux colonnes.

A) sept jours	1) une semaine
B) trente jours	2) un mois
C) quatorze jours	3) deux mois
D) soixante jours	4) deux semaines
	5) une année

---

22 Associez les éléments de deux colonnes.

A) En hiver j'aime	1) l'année scolaire
B) En été nous aimons	2) faire du ski.
C) Au printemps la nature	3) nous baigner
D) En automne commence	4) le nouvel an.
	5) se réveille.

---

23 Associez les éléments de deux colonnes.

A) Mes frères <i>vont</i> à l'école.	1) Imparfait
B) J' <i>ai terminé</i> mes études l'année passé.	2) Passé composé
C) Chaque dimanche il <i>allait</i> au village.	3) Présent
D) Ma sœur <i>terminera</i> l'école cette année.	4) Futur immédiat
	5) Futur simple.

---

24 Associez les éléments de deux colonnes.

A) Combien de jours y a-t-il	1) dans une année ?
B) Combien de mois y a-t-il	2) dans une heure ?
C) Combien de minutes y a-t-il	3) dans un jour ?
D) Combien d'années y a-t-il	4) dans une siècle ?
	5) dans un mois ?

---

25 Associez les éléments de deux colonnes.

A) longue	1) sombre
B) gros	2) courte
C) claire	3) facile
D) difficile	4) chaud
	5) maigre

إِقْرَأِ النَّصَّ وَ اخْتَرِ الْجَوَابَ الصَّحِيحَ 1-8.

الصَّيَّادُ وَ الدَّبُّ

صَادَ صَيَّادٌ يَوْمًا دُبًّا وَ رَبَّاهُ. فَأَلْفَهُ الدَّبُّ كَثِيرًا وَ أَحَبَّهُ حُبًّا شَدِيدًا. فَكَانَ يَمْشِي مَعَهُ مِنْ مَكَانٍ إِلَى آخَرٍ وَ لَا يُفَارِقُهُ وَ يُبْذِلُ وَسْعَهُ فِي طَاعَتِهِ. وَ يَحْفَظُهُ إِذَا نَامَ مِنَ الْحَشَرَاتِ الْمُؤْذِيَةِ. مَرَّةً خَرَجَ الصَّيَّادُ إِلَى بَعْضِ الْجِهَاتِ وَ مَعَهُ الدَّبُّ. فَنَزَلَ فِي الطَّرِيقِ فِي ظِلِّ شَجَرَةٍ لِيَسْتَرِيحَ وَ فَلَمَّا نَامَ الصَّيَّادُ أَخَذَ الدَّبُّ يَحْرُسُهُ عَلَى حَسَبِ عَادَتِهِ. فَسَقَطَتْ دُبَابَةٌ عَلَى وَجْهِهِ. فَمَنَعَهَا الدَّبُّ مِرَارًا وَ هِيَ تَرْجِعُ وَ تَسْفُطُ عَلَى وَجْهِهِ. وَ عِنْدَ ذَلِكَ غَضِبَ الدَّبُّ غَضَبًا شَدِيدًا وَ أَخَذَ قِطْعَةً حَجَرٍ لِيَقْتُلَ بِهَا الدُّبَابَةَ فَرَمَاهَا بِهَا وَ هِيَ عَلَى وَجْهِ الصَّيَّادِ. فَمَاتَ الصَّيَّادُ فِي الْحَالِ.

1 ماذا صَادَ صَيَّادٌ؟

- (A) الْحَشَرَاتِ الْمُؤْذِيَةِ
- (B) الدَّبُّ
- (C) الدَّيْلَكُ
- (D) الدُّبَابَةُ

2 يرافقُ الدَّبُّ الصَّيَّادَ ... .

- (A) لِأَكْلِهِ
- (B) لِشَّارِهِ
- (C) لِقَتْلِهِ
- (D) لِحُبِّهِ

3 ماذا يَفْعَلُ الدَّبُّ حِينَما يَنَامُ الصَّيَّادُ؟

- (A) يَنَامُ نَفْسُهُ أَيْضًا
- (B) يَشْرَبُ
- (C) يَحْرُسُهُ
- (D) يَصِيدُ

4 نَزَلَ الصَّيَّادُ فِي الطَّرِيقِ ... .

- (A) لِيَصِيدَ
- (B) لَشُرْبِ الْمَاءِ
- (C) لِقَتْلِ الدُّبِّ
- (D) لِلإِسْتِرَاحَةِ

5 مَاذَا أَخْلَّ بِنَوْمِ الصَّيَّادِ؟

- (A) صَوْتُ الدِّيكِ
- (B) أَلَمُ الرَّأْسِ
- (C) الذُّبَابَةُ
- (D) الدُّبُّ

6 لِمَاذَا أَخَذَ الدُّبُّ قِطْعَةَ الْحَجَرِ؟

- (A) لِنُخْفِيفِ غَضَبِهِ
- (B) لِقَتْلِ الصَّيَّادِ
- (C) لِلضَّرْبَةِ عَلَى رَأْسِ نَفْسِهِ
- (D) لِقَتْلِ الذُّبَابَةِ

7 مِمَّا مَاتَ الصَّيَّادُ؟

- (A) مِنَ الْجُوعِ
- (B) مِنَ الْحَشَرَاتِ
- (C) مِنَ الْبَرْدِ
- (D) مِنْ ضَرْبَةِ الدُّبِّ

8 عَمَّ يَتَحَدَّثُ فِي النَّصِّ؟

- (A) عَنْ حُبِّ الدُّبِّ مَعَ الصَّيَّادِ
- (B) عَنْ الْحَشَرَاتِ الْمُؤْذِيَةِ
- (C) عَنْ الدُّبِّ وَ الذُّبَابَةِ
- (D) عَنْ صَيْدِ الصَّيَّادِ

إِقْرَأِ النَّصَّ وَ اخْتَرِ الْجَوَابَ الصَّحِيحَ 9-16.

الْحَمَامَةُ وَ الثَّعْلَبُ وَ مَالِكُ الْحَزِينِ (٢)

طَارَ 9__ إِلَى شَاطِئِ النَّهْرِ. فَأَقْبَلَ 10__ وَ فَعَلَ بِالْحَمَامَةِ كَمَا كَانَ يَفْعَلُ مِنْ قَبْلُ. فَأَجَابَتْهُ الْحَمَامَةُ كَمَا 11__ مَالِكُ الْحَزِينِ. فَقَالَ لَهَا: مَنْ عَلَّمَكَ هَذَا؟ قَالَتْ عَلَّمَنِي مَالِكُ الْحَزِينِ. 12__ الثَّعْلَبُ إِلَى مَالِكِ الْحَزِينِ وَ وَجَدَهُ وَاقِفًا 13__ شَاطِئِ النَّهْرِ. فَقَالَ لَهُ: يَا مَالِكُ الْحَزِينُ أَيْنَ تَجْعَلُ رَأْسَكَ إِذَا أَنْتَكَ الرِّيحُ عَنْ يَمِينِكَ؟ قَالَ: عَنْ شِمَالِي. قَالَ الثَّعْلَبُ: فَإِذَا أَنْتَكَ عَنْ شِمَالِكَ أَيْنَ تَجْعَلُ 14__؟ قَالَ: عَنْ يَمِينِي أَوْ خَلْفِي. قَالَ فَإِذَا أَنْتَكَ مِنْ كُلِّ جِهَةٍ؟ قَالَ أَجْعَلُهُ 15__ جَنَاحِي. قَالَ الثَّعْلَبُ: وَ كَيْفَ تَسْتَطِيعُ ذَلِكَ أَلَا تُرِيدُنِي كَيْفَ تَصْنَعُ؟ فَأَدْخَلَ مَالِكُ الْحَزِينُ رَأْسَهُ تَحْتَ جَنَاحِهِ فَوَثَبَ عَلَيْهِ الثَّعْلَبُ فَأَخَذَهُ ثُمَّ هَمَزَهُ هَمَزَةً دَقَّ بِهَا عُنُقُهُ. ثُمَّ قَالَ يَا عَدُوَّ نَفْسِكَ نَعْلَمُ الْحَمَامَةَ الْحِيلَةَ وَ تَعْجِزُ عَنْ ذَلِكَ لِنَفْسِكَ. ثُمَّ قَتَلَهُ 16__ أَكَلَهُ

9	(A) مَالِكُ الْحَزِينِ	(B) مَالِكُ الْحَزِينِ	(C) مَالِكُ الْحَزِينِ	(D) مَالِكُ الْحَزِينِ
10	(A) ثَعْلَبٌ	(B) الثَّعْلَبَانِ	(C) الثَّعْلَبَيْنِ	(D) الثَّعْلَبُ
11	(A) عَلَّمَهَا	(B) عَلَّمَهُنَّ	(C) عَلَّمَهُمْ	(D) عَلَّمَهُ
12	(A) فَتَوَجَّهَتْ	(B) فَتَوَجَّهَ	(C) فَتَوَجَّهْتُ	(D) فَتَوَجَّهَنْ
13	(A) إِلَى	(B) مِنْ	(C) فِي	(D) عَلَى
14	(A) رَأْسَكُمْ	(B) رَأْسَكَ	(C) رَأْسَكُمَا	(D) رَأْسَكُنَّ
15	(A) أَمَامَ	(B) خَلْفَ	(C) أُنْثَاءَ	(D) تَحْتَ
16	(A) مِنْ	(B) مَنْ	(C) مَعَ	(D) وَ

17 النَّمْلُ...

- (A) حَيَوَانٌ وَخْشِيٌّ
(B) حَيَوَانٌ أَهْلِيٌّ
(C) حَشْرَةٌ صَغِيرَةٌ
(D) حَشْرَةٌ كَبِيرَةٌ

18 عَالَمٌ بِلَا عَمَلٍ كَ... بِلَا عَسَلٍ

- (A) أَنْهَاءُ
(B) نَحْلٍ
(C) نَحْلٌ
(D) نَحْلًا

(A) الْجُبْنَةُ

(B) الْبُسْتَانُ

(C) الْجَنَّةُ

(D) الْغَابُ

(A) فِي الْمُسْتَشْفَى

(B) فِي الْجَامِعَةِ

(C) فِي الْمَصْنَعِ

(D) فِي الْمَعْهَدِ

(A) فِي أَيِّ فَصْلِ يَسْقُطُ التَّلْجُ؟ (1) فِي الشِّتَاءِ.

(B) فِي أَيِّ فَصْلِ تَسْقُطُ أَوْرَاقُ الْأَشْجَارِ؟ (2) فِي الْخَرِيفِ.

(C) فِي أَيِّ فَصْلِ تَنْهَضُ الطَّبِيعَةُ مِنْ نَوْمِهَا؟ (3) فِي الصَّيْفِ.

(D) فِي أَيِّ فَصْلِ يَكُونُ النَّفْسُ حَارًّا جَدًّا (4) فِي الرَّبِيعِ.

(5) فِي الْفَصْلِ

(A) تَقِفُ الْمُعَلِّمَةُ... (1) النَّجَاحَ فِي الْإِمْتِحَانِ.

(B) عَلَى الطَّائِلَةِ... (2) أَمَامَ السَّبُورَةِ.

(C) الشَّقَّةَ قَرِيبًا... (3) مَاسِكَةً وَ مِمْسَحَةً.

(D) التَّلَامِيذُ يُرِيدُونَ... (4) إِلَيَّ السُّوقِ.

(5) مِنَ السُّوقِ.

إِخْتَرِ الْجَوَابَ الْمُنَاسِبَ مِنَ الْعُمُودِ الْأَوَّلِ بِمَا يُنَاسِبُهُ فِي الْعُمُودِ الثَّانِي

(A) مَنْ الَّذِي يَعْمَلُ فِي الْمَخْبَرِ	(1) هُوَ طَبِيبٌ
(B) مَنْ الَّذِي يَعْمَلُ فِي الْمَطْعَمِ	(2) هُوَ طَبَّاخٌ
(C) مَنْ الَّذِي يَعْمَلُ فِي الْمُسْتَشْفَى	(3) هُوَ خَبَّازٌ
(D) مَنْ الَّذِي يَعْمَلُ فِي الْجَامِعَةِ	(4) هُوَ عَامِلٌ
	(5) هُوَ مُدَرِّسٌ

إِخْتَرِ الْجَوَابَ الْمُنَاسِبَ مِنَ الْعُمُودِ الْأَوَّلِ بِمَا يُنَاسِبُهُ فِي الْعُمُودِ الثَّانِي

(A) كَمْ غُرْفَةً فِي الشَّقَّةِ؟	(1) الشَّقَّةُ فِي الدَّوْرِ الْخَامِسِ
(B) فِي أَيِّ دَوْرِ الشَّقَّةِ؟	(2) الشَّقَّةُ كَبِيرَةٌ
(C) هَلِ الشَّقَّةُ كَبِيرَةٌ أَمْ صَغِيرَةٌ؟	(3) الشَّقَّةُ نَظِيفَةٌ
(D) أَيْنَ تَقَعُ هَذِهِ الشَّقَّةُ؟	(4) تَقَعُ فِي مَرْكَزِ دُوشَنبِه
	(5) خَمْسُ غُرَفٍ.

إِخْتَرِ الْجَوَابَ الْمُنَاسِبَ مِنَ الْعُمُودِ الْأَوَّلِ بِمَا يُنَاسِبُهُ فِي الْعُمُودِ الثَّانِي

(A) عَاصِمَةُ تَاجِكِيسْتَانِ	(1) فِي آسِيَا الْغَرْبِيَّةِ
(B) يَزْرَعُ فِي حُقُولِ تَاجِكِيسْتَانِ	(2) هِيَ مَدِينَةُ دُوشَنبِه
(C) دِمَشْقُ أَعْظَمُ مَدِينَةٍ	(3) دِمَشْقُ جَنَّةِ الدُّنْيَا
(D) إِنَّ الْعَرَبَ يُسَمُّونَ	(4) فِي آسِيَا الشَّرْقِيَّةِ
	(5) الْقُطْنَ وَ الْقَمْحَ وَالدُّرَّةَ

АЛГЕБРА ВА ИБТИДОИ АНАЛИЗ

Формулаҳои зарби мухтасар:

$$\begin{aligned} 1) (a \pm b)^2 &= a^2 \pm 2ab + b^2; & 3) (a \pm b)^3 &= a^3 \pm 3a^2b + 3ab^2 \pm b^3; \\ 2) a^2 - b^2 &= (a - b)(a + b); & 4) a^3 \pm b^3 &= (a \pm b)(a^2 \mp ab + b^2). \end{aligned}$$

Формулаи ҳисобкунии решаҳои муодилаи квадратии $ax^2 + bx + c = 0$

бо коэффитсиентҳои ҳақиқӣ: $x_{1,2} = \frac{-b \pm \sqrt{b^2 - 4ac}}{2a}.$

Дарачаҳои дорой нишондиҳандаи ратсионалӣ:

$$\begin{aligned} a^0 &= 1 (a \neq 0); & a^1 &= a; & a^x \cdot a^y &= a^{x+y}; & (a^x)^y &= a^{xy}; \\ a^{-n} &= \frac{1}{a^n}; & \frac{a^x}{a^y} &= a^{x-y}; & \left(\frac{a}{b}\right)^x &= \frac{a^x}{b^x}; & (a \cdot b)^x &= a^x \cdot b^x. \end{aligned}$$

Логарифмҳо:

$$\begin{aligned} \log_a a &= 1; & \log_a (b \cdot c) &= \log_a b + \log_a c; & \log_a (b^c) &= c \cdot \log_a b; \\ \log_a c &= \frac{1}{\log_c a}; & \log_a \left(\frac{b}{c}\right) &= \log_a b - \log_a c; & \log_a c &= \frac{\log_b c}{\log_b a}. \end{aligned}$$

Прогрессияи арифметикӣ:

$a_n = a_1 + d(n - 1)$ – формулаи аъзои n -ум, ки дар ин ҷо d – фарқи он;

$S = \frac{a_1 + a_n}{2} \cdot n$ – формулаи суммаи n аъзои аввал.

Прогрессияи геометрӣ:

$b_n = b_1 \cdot q^{n-1}$ – формулаи аъзои n -ум;

$S_n = \frac{b_n \cdot q - b_1}{q - 1}$ – формулаи суммаи n аъзои аввал, ки дар ин ҷо q – маҳраҷи он.

Ҳосила:

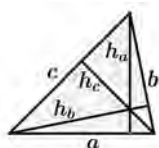
$$\begin{aligned} (c)' &= 0; & (kx + b)' &= k; & (x^k)' &= kx^{k-1}; & (e^x)' &= e^x; \\ (\ln x)' &= \frac{1}{x}; & (\sin x)' &= \cos x; & (\cos x)' &= -\sin x; & (\tan x)' &= \frac{1}{\cos^2 x}. \end{aligned}$$

Формулаи Нютон-Лейбнитс: $\int_a^b f(x)dx = F(x) \Big|_a^b = F(b) - F(a),$

ки дар ин ҷо $F(x)$ – функсияи ибтидоии $f(x)$ дар порчаи $[a; b]$ аст.

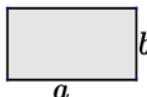
ГЕОМЕТРИЯ

Суммаи кунҷҳои дарунии n -кунҷа: $180^\circ(n - 2).$

Масоҳати секунҷа:

$S = \frac{1}{2}a \cdot h_a = \frac{1}{2}b \cdot h_b = \frac{1}{2}c \cdot h_c$ ё $S = \sqrt{p(p-a)(p-b)(p-c)},$ ки дар ин ҷо $p = \frac{a+b+c}{2},$ a, b, c – тарафҳо, h_a, h_b, h_c – баландиҳои секунҷа.

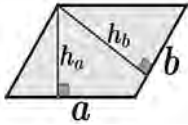
Масоҳати росткунҷа:

$S = a \cdot b$

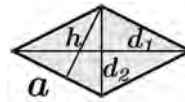
Масоҳати квадрат:

$S = a^2$

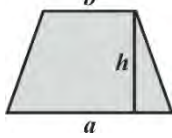
Масоҳати параллелограмм:

$$S = a \cdot h_a = b \cdot h_b$$

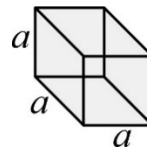
Масоҳати ромб:

$$S = a \cdot h = \frac{d_1 \cdot d_2}{2}$$

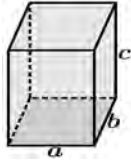
Масоҳати трапетсия:

$$S = \frac{a + b}{2} \cdot h$$

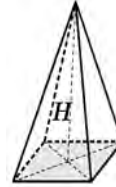
Ҳаҷми куб:

$$V = a^3$$

Ҳаҷми параллелепипед:

$$V = abc$$

Ҳаҷми пирамида:

$$V = \frac{1}{3}SH$$

ТРИГОНОМЕТРИЯ

Баъзе аз қиматҳои функсияҳои тригонометрӣ:

Функсия	АРГУМЕНТ																
	0	$\frac{\pi}{6}$	$\frac{\pi}{4}$	$\frac{\pi}{3}$	$\frac{\pi}{2}$	$\frac{2\pi}{3}$	$\frac{3\pi}{4}$	$\frac{5\pi}{6}$	π	$\frac{7\pi}{6}$	$\frac{5\pi}{4}$	$\frac{4\pi}{3}$	$\frac{3\pi}{2}$	$\frac{5\pi}{3}$	$\frac{7\pi}{4}$	$\frac{11\pi}{6}$	2π
	0°	30°	45°	60°	90°	120°	135°	150°	180°	210°	225°	240°	270°	300°	315°	330°	360°
$\sin \alpha$	0	$\frac{1}{2}$	$\frac{\sqrt{2}}{2}$	$\frac{\sqrt{3}}{2}$	1	$\frac{\sqrt{3}}{2}$	$\frac{\sqrt{2}}{2}$	$\frac{1}{2}$	0	$-\frac{1}{2}$	$-\frac{\sqrt{2}}{2}$	$-\frac{\sqrt{3}}{2}$	-1	$-\frac{\sqrt{3}}{2}$	$-\frac{\sqrt{2}}{2}$	$-\frac{1}{2}$	0
$\cos \alpha$	1	$\frac{\sqrt{3}}{2}$	$\frac{\sqrt{2}}{2}$	$\frac{1}{2}$	0	$-\frac{1}{2}$	$-\frac{\sqrt{2}}{2}$	$-\frac{\sqrt{3}}{2}$	-1	$-\frac{\sqrt{3}}{2}$	$-\frac{\sqrt{2}}{2}$	$-\frac{1}{2}$	0	$\frac{1}{2}$	$\frac{\sqrt{2}}{2}$	$\frac{\sqrt{3}}{2}$	1
$\operatorname{tg} \alpha$	0	$\frac{\sqrt{3}}{3}$	1	$\sqrt{3}$	-	$-\sqrt{3}$	-1	$-\frac{\sqrt{3}}{3}$	0	$\frac{\sqrt{3}}{3}$	1	$\sqrt{3}$	-	$-\sqrt{3}$	-1	$-\frac{\sqrt{3}}{3}$	0
$\operatorname{ctg} \alpha$	-	$\sqrt{3}$	1	$\frac{\sqrt{3}}{3}$	0	$-\frac{\sqrt{3}}{3}$	-1	$-\sqrt{3}$	-	$\sqrt{3}$	1	$\frac{\sqrt{3}}{3}$	0	$-\frac{\sqrt{3}}{3}$	-1	$-\sqrt{3}$	-

Робитаи ченаки градусӣ ва радиании кунҷ: $1^\circ = \frac{\pi}{180}$ радиан.

Формулаҳои, ки робитаи функсияҳои тригонометрии як кунҷро ифода мекунанд:

$$\sin^2 \alpha + \cos^2 \alpha = 1;$$

$$\operatorname{tg} \alpha = \frac{\sin \alpha}{\cos \alpha};$$

$$\operatorname{ctg} \alpha = \frac{\cos \alpha}{\sin \alpha};$$

$$\operatorname{tg} \alpha \cdot \operatorname{ctg} \alpha = 1;$$

$$1 + \operatorname{tg}^2 \alpha = \frac{1}{\cos^2 \alpha};$$

$$1 + \operatorname{ctg}^2 \alpha = \frac{1}{\sin^2 \alpha}.$$

Формулаҳои кунҷҳои дучанда:

$$\sin 2\alpha = 2 \sin \alpha \cdot \cos \alpha;$$

$$\operatorname{tg} 2\alpha = \frac{2 \operatorname{tg} \alpha}{1 - \operatorname{tg}^2 \alpha};$$

$$\cos 2\alpha = \cos^2 \alpha - \sin^2 \alpha;$$

$$\operatorname{ctg} 2\alpha = \frac{1 - \operatorname{tg}^2 \alpha}{2 \operatorname{tg} \alpha}.$$

Ҳалли муодилаҳои содатарини тригонометрӣ:

$$\sin x = a, |a| \leq 1,$$

$$x = (-1)^k \arcsin a + \pi k,$$

$$k \in \mathbb{Z};$$

$$\cos x = a, |a| \leq 1,$$

$$x = \pm \arccos a + 2\pi k,$$

$$k \in \mathbb{Z};$$

$$\operatorname{tg} x = a,$$

$$x = \operatorname{arctg} a + \pi k;$$

$$k \in \mathbb{Z};$$

$$\operatorname{ctg} x = a,$$

$$x = \operatorname{arcctg} a + \pi k,$$

$$k \in \mathbb{Z}.$$